

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Aleny Svobodové a soudců JUDr. Ireny Šolínové a JUDr. Jana Fíky ve věci žalobkyně [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], zastoupené JUDr. Vlastimilem Marhanem, advokátem se sídlem Hradec Králové, Střelecká 672, proti žalované **Střední průmyslové škole** [REDACTED], se sídlem [REDACTED], zastoupené JUDr. Milanem Wachtlem, advokátem se sídlem Hradec Králové, Masarykovo nám. 628A, za účasti vedlejšího účastníka KOPERATIVA pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group se sídlem Praha 1, Templová 747, o náhradu škody na zdraví ve výši 406.800 Kč, k odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu v Jičíně ze dne 7. května 2014. č. j. 14C 638/2011-191, ve znění doplňujícího usnesení ze dne 9. září 2014, č. j. 14C 638/2011-235, **t a k t o :**

- I. Rozsudek okresního soudu **se** v části výroku I, kterou byla žaloba zamítnuta ohledně 366.120 Kč s příslušenstvím, **p o t v r z u j e .**
- II. Ve zbývajících částech výroku I **se** rozsudek okresního soudu **m ě n í** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni 40.680 Kč s úroky z prodlení ve výši 7,75 % od 23. 8. 2011 do zaplacení, to vše do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalobkyně je povinna nahradit žalované náklady řízení před okresním soudem ve výši 59.582 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce.

- IV. Žalobkyně je povinna nahradit žalované náklady odvolacího řízení ve výši 9.912 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.
- V. Česká republika nemá vůči žalobkyni právo na náhradu nákladů řízení.
- VI. Česká republika nemá vůči žalované právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Okresní soud výrokem I shora označeného rozsudku zamítl žalobu, kterou se žalobkyně po žalované domáhala zaplacení částky 406.800 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 7,75 % ročně od 23. 8. 2011 do zaplacení. Výrokem II nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení. Výrokem doplňujícího usnesení nepřiznal státu náhradu nákladů řízení ve vztahu k žalobkyni ani žalované.

Okresní soud rozhodoval o nároku žalobkyně na náhradu škody způsobené na zdraví důsledkem toho, že dne [REDAKCE] 2010 utrpěla úraz pádem ze střechy domova mládeže žalované, kde byla ubytovaná. Škoda na zdraví byla ohodnocena znaleckým posudkem na 3390 bodů, přičemž tento rozsah poškození zdraví žalobkyně žalovaná ani vedlejší účastnice na její straně nečinily sporným. Žalovaná se bránila tím, že nezanedbal žádné své povinnosti a že žalobkyně se pokusila o sebevraždu skokem ze střechy. Proto odmítla jakékoli plnění.

Okresní soud provedl rozsáhlé dokazování, při němž zjistil obsah spisu Policie ČR, č. j. [REDAKCE], která záležitost úrazu žalobkyně vyšetřovala, provedla výslech řady studentů, mezi nimiž byli i kamarádi žalobkyně, jimž se měla vyjadřovat tak, že hodlá skočit z důvodů špatného vysvědčení ve čtvrtek ze střechy, ale oni měli za to, že to nemyslí vážně. Policie také zajistila fotodokumentaci střechy, z níž bylo zjištěno, že poklop na střechu domova mládeže byl v rozhodné době nezamčený, což žalovaná vysvětlila tím, že zde pracovala firma z internetové služby a poklop poté nešel zamknout v důsledku námrazy. Policistka vyslechla žalobkyni za přítomnosti psychologky dne 12. 2. 2010 a žalobkyně potvrdila, že se rozhodla spáchat sebevraždu. Když přemýšlela, zda má skočit, zamotala se jí hlava a pak si už nic nepamatuje. Na policii uvedla, že žádné drogy nebere, jen asi před měsícem vyzkoušela jednu marihuanu. Z protokolu o toxikologickém vyšetření zajištěném policií bylo zjištěno, že výsledky svědčí pro užití marihuany. Studenti vyslechnutí policií potvrdili, že na střechu se lezlo, ačkoli to bylo zakázané, což všichni věděli. Lezlo se tam poklopem, musel se uvolnit žebřík. V zimě se tam nechodilo. Soud dále z vnitřního řádu a režimu dne ověřil, že všichni studenti včetně žalobkyně byli na začátku každého školního roku seznamováni, což stvrzovali podpisem, s jeho obsahem, v němž je mj. uvedeno, že je zakázáno lézt na střechu domova mládeže. V soudním řízení byl dále vypracován znalecký posudek, z něhož bylo zjištěno, že žalobkyně se podrobovala po úrazu ambulantnímu psychiatrickému vyšetření a [REDAKCE]. [REDAKCE] dne 19. 2. 2010 do její zdravotnické

dokumentace zaznamenala, že žalobkyně byla vyšetřena po sebevražedném pokusu skokem a uvedla, že když už byla na střeše, tak si to rozmyslela, zamotala se jí hlava a spadla. Této lékařce také uvedla, že marihuanu zkusila jen jednou. Podle závěrů znaleckého posudku nelze jednoznačně zjistit, že v rozhodnou dobu měla droga na žalobkyni psychotropní vliv. Není pravděpodobné, že by samotné požití marihuany změnilo chování a psychiku, tj. vedlo k rozhodnutí spáchat sebevraždu. Vyšetřovaná trpí od dětství hyperkinetickou poruchou – syndromem hyperaktivity a poruchy pozornosti a specifickou poruchou školních dovedností, známky jiné psychické poruchy nebyly zjištěny. Její prvotní výpověď po úrazu nemohla být ovlivněna zdravotním stavem a podávanými léky. Soud dále provedl místní šetření v domově mládeže, při němž zjistil, že v 5. podlaží je chodbička, vedou z ní dvojce dveře, na čelní stěně je hydrant. V šachtě ve stropě je poklop vedoucí na střechu. Pod ním je na stěně kovový žebřík, složený a zajištěný kovovým háčkem. Střecha je pokrytá hrubozrnnou lepenkou, od poklopu na okraj střechy je to 9,6 m. Na střeše není v žádné části sokl, střecha je jen mírně zvednutá k okraji a obehnaná hromosvodným svodem. Soud dále vyslechl studenty školy, svědky [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE]. Všichni vypověděli, že se na střechu lezlo, ačkoli to bylo zakázané. [REDAKCE] byla na střeše asi 2x. Lezlo se tam poklopem ve střeše po žebříku, který se musel uvolnit a stáhnout. Chodilo tam víc lidí po vyučování, když bylo hezky. Výslechem matky žalobkyně [REDAKCE] jako svědkyně bylo zjištěno, že dcera jí nikdy nenaznačila, že by kvůli škole chtěla spáchat sebevraždu, neřekla jí, že se leze na střechu a nevěděla, že dcera bere návykové látky. Jako svědkové byli dále vyslechnuti vychovatel domova mládeže [REDAKCE]. [REDAKCE] a učitelka a výchovná poradkyně [REDAKCE]. [REDAKCE]. Žalobkyni považovali za bezproblémovou. Nevěděli, že by studenti lezli na střechu. Svědkovi [REDAKCE]. [REDAKCE] spolužačky žalobkyně [REDAKCE] a [REDAKCE] říkali po úraze žalobkyně, že chtěla skočit ze střechy. Svědek dále vypověděl, že nyní nebyl poklop zamčený, neboť tam prováděli instalaci pracovníci internetové služby a pak se kvůli námraze nedal zamknout. Jinak byl zamčený a klíč byl na vychovatelně. Žalobkyně při výpovědi před soudem své jednání vysvětlovala tak, že přemýšlela o vysvědčení a rozhodla se jít na střechu zakouřit. Uvolnila žebřík, vylezla na střechu a poklop za sebou zavřela. 2x až 3x se prošla kousek od poklopu a zpět, pak si sedla k rantlu střechy, vykouřila dvě cigarety, a když se postavila, zamotala se jí hlava a víc si nepamatuje. Marihuanu začala kouřit už před nástupem do 1. ročníku, ve škole ji kouřila 2x až 3x týdně, jiné drogy neužívala. Pokud někdy řekla, že se kvůli známám zabije, nemyslela to vážně. Věděla, že se na střechu nesmí, ale byla tam uvolněná morálka a na střechu se lezlo. Nikdy je tam nikdo nenachytil. Z výpovědi statutárního zástupce žalované [REDAKCE]. [REDAKCE] soud zjistil, že o tom, že by studenti lezli na střechu, se nikdy nedozvěděl, ačkoli sám je na internátu ubytován 3 dny v týdnu.

Okresní soud posoudil takto zjištěný skutkový stav podle § 391 odst. 3 zákoníku práce a § 415 obč. zák. účinného do 31. 12. 2013. Vzal za nepochybné, že žalobkyně byla v rozhodné době studentkou střední školy a škoda na zdraví se jí stala po vyučování ve školském zařízení. Ačkoli je dána objektivní odpovědnost, v tomto případě příčinnou souvislost musí prokazovat poškozený. Soud má za to, že žalobkyni se příčinnou souvislost mezi škodou a porušením právní povinnosti žalované nepodařilo prokázat. Žalobkyně jako studentka střední školy jistě měla rozum průměrného člověka a sama potvrdila, že žalovaná vydala výslovný zákaz, že se nesmí lézt na střechu. Musela uvolnit žebřík, který byl zabezpečen páskou, a otevřít poklop, překonávala tedy překážky, které volnému přístupu

bránily. Nebezpečí pohybu po střeše bylo zvýšeno tím, že na ně vylezla v domácí obuvi a na střeše byl sníh. Soud nechce polemizovat o tom, zda žalobkyně chtěla spáchat sebevraždu skokem ze střechy nebo spadla, protože se jí zamotala hlava, neboť to není rozhodné pro rozhodnutí ve věci. Nicméně se přiklání k tomu, že žalobkyně skutečně ze střechy skočila, neboť její výpověď o způsobu jejího pohybu na střeše je v rozporu se stopami, které zajistila na místě samém policie. Žalobkyně také nejprve popřela, že užívala návykové látky s výjimkou jediné nepříjemné zkušenosti, později přiznala, že marihuanu požívala 2x - 3x týdně a látka jí byla také zjištěna bezprostředně po úrazu z krve. I pokud žalobkyně skočit nechtěla, bylo nerozumné vydat se na nebezpečný okraj střechy, když i svědci z řad studentů uvedli, že na okraj nikdy nechodili, zdržovali se u poklopu a chodili tam jen v létě. Žalovaná neměla možnost jednání žalobkyně zabránit. Dohled nad ní nezanedbala, stanovila jednoznačná pravidla domovního řádu a režimu dne a studenty proškolovala. Na tom nemění nic ani to, že poklop nebyl uzamčený. Je třeba mít na zřeteli, že dohledem není možno minit dohled nepřetržitý, tj. „na každém kroku“. Navíc je každý povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví. Ustanovení § 415 obč. zák. má preventivní výchovnou povahu a jeho nedodržení představuje protiprávní jednání. Ze všech těchto důvodů byla žaloba zamítnuta, a proto soud považoval za nadbytečné provádět důkaz výsledk svědkyní ■■■. ■■■ (psycholožka policie) a znaleckým posudkem zaměřeným na zjištění, zda žalobkyně ze střechy spadla či skočila. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 150 o. s. ř., neboť žalobkyně podávala žalobu v době nezletilosti prostřednictvím zákonné zástupkyně, což neovlivnila, není výdělečně činná a její zdravotní stav stále není dobrý. Ze stejných důvodů dospěl soud k závěru, že žalobkyni nelze uložit náhradu nákladů státu s ohledem na ustanovení § 148 odst. 1 o. s. ř.

Proti rozsudku okresního soudu podala žalobkyně odvolání, v němž mu vytýkala, že na základě provedených důkazů dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním a jeho rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Měla za to, že okresní soud chybně posoudil zákonné podmínky odpovědnosti žalované za škodu, neboť měl přiměřeně použít příslušná ustanovení zákoníku práce o náhradě škody, když se jedná o objektivní odpovědnost školy za škodu, která vznikla žákovi úrazem v přímé souvislosti s vyučováním ve škole. Žalobkyně tak musela prokázat toliko škodnou událost, vznik škody a její výši a příčinnou souvislost mezi nimi. Poukázala na znění § 367 zákoníku práce, v němž jsou uvedeny taxativně podmínky, za nichž se může zaměstnavatel zprostit své objektivní odpovědnosti za úraz, přičemž důkazní břemeno existence takových skutečností leží na žalované. Podle názoru žalobkyně je přitom nadevší pochybnost, že minimálně jednou z příčin vzniklé škody je skutečnost zanedbání povinného dohledu školu nad žáky, neboť žalovaná nezabránila tomu, aby lezli na střechu domova mládeže, zpravidla za účelem kouření, jakož i skutečnost, že výstup na střechu nebyl zabezpečen, když zámek k tomuto účelu sloužící byl po delší dobu odstraněn. Úplné zproštění odpovědnosti žalované již z tohoto důvodu nemůže připadat v úvahu. Pokud jde o eventuální částečné zproštění odpovědnosti žalované podle § 367 odst. 2 zák. práce, žalobkyně sice připouští, že byla seznámena s pokynem žalované o zákazu lezení na střechu, avšak znalost a dodržování tohoto pokynu nebylo soustavně vyžadováno a kontrolováno. Žádné označení zákazu lezení na střechu nebylo na místě deklarováno. Po žalované nebylo možno vyžadovat dohled „na každém kroku“, avšak znemožnění výlezu na střechu budovy, v níž jsou ubytováni nezletilí žáci, je něco zcela jiného a jednoduššího než dohled na každém kroku. Odkaz na § 415 obč. zák. proto platí především pro žalovanou. Náзор, že žalobkyně ze střechy domova

mládeže skočila s úmyslem spáchat sebevraždu, je toliko spekulativní a není hodnověrně potvrzen, když žalobkyně sama ho popírá. Závěry policie v tomto směru jsou nedbalé a při podání vysvětlení dne 12. 2. 2010 ve Fakultní nemocnici v [REDAKCE] byla žalobkyně pod vlivem medikamentů a vůbec si nepamatuje na průběh tohoto úkonu ani na to, že by připustila verzi pokusu o sebevraždu. Záznam o podání vysvětlení pak není podepsán nezávislou osobou a není proto použitelný s trestním ani občanskoprávním řízením. Ani znalecký posudek vypracovaný v řízení nemůže zakládat zproštění odpovědnosti žalované, neboť jeho závěr je takový, že eventuální užití marihuany žalobkyní nemohlo vést k rozhodnutí spáchat sebevraždu. O sebevražedném úmyslu žalobkyně tedy neexistuje žádný důkaz a tuto možnost věrohodně vyloučila ve své svědecké výpovědi i matka žalobkyně [REDAKCE]. Pokud by odvolací soud shledal některý důvod částečného zproštění odpovědnosti žalované, mělo by se jednat o zproštění toliko v menším rozsahu. Proto nechť je rozsudek okresního soudu změněn tak, že žalobě bude plně vyhověno.

Žalovaná podala odvolání proti výroku II rozsudku o náhradě nákladů řízení. Uznala, že v době podání žaloby žalobkyně nebyla ještě zletilá, ale i následně svým jednáním a účastnickou výpovědí, kdy nemluvila pravdu, zapříčinila zbytečné a ne hospodárné řízení. Jestliže byla v řízení podporována matkou, která iniciovala podání žaloby, lze očekávat podporu pro žalobkyni spojenou i s úhradou nákladů řízení. Žalobkyně byla zastupována advokátem, kterého si zvolila a nikoli přiděleným z důvodů „nemajetnosti“. Nepříznáním nákladů řízení je poškozována nejen žalovaná a vedlejší účastník, ale názor žalované nezodpovědným jednáním žalobkyně mají být finančně zatěžovány subjekty, které s věcí nemají nic společného, tj. další daňoví poplatníci. Zatěžování odvolacího soudu je dle názoru žalované zbytečným sporem, neboť žalobkyně pravděpodobně předpokládá, že za daná řízení se jí povinnost hradit náklady dle výsledku sporu nebudou týkat, což je i špatným příkladem pro podobné žalobce. Proto nechť je rozsudek ve výroku II změněn tak, že žalované bude přiznána náhrada nákladů řízení.

Vedlejší účastník se proti rozsudku okresního soudu neodvolal a on ani žalovaná se k odvolání žalobkyně písemně nevyjádřili. Při jednání před odvolacím soudem oba prohlásili, že rozsudek okresního soudu ve věci samé považují za správný a navrhují jeho potvrzení. Pokud by soud neměl dokazování za dostatečné, nechávají na zvážení znalecký posudek na vypracování křivky dopadu těla žalobkyně, která by podle nich jednoznačně prokázala skok a nikoli pád.

Dvě odvolání byla podána včas osobami k nim oprávněnými (§ 201, § 204 o. s. ř.), přičemž odvolání žalobkyně ve věci samé obsahuje způsobilé odvolací důvody v § 205 odst. 2 písm. e/ a g/ o. s. ř. Odvolací soud proto z jejich podnětu přezkoumal napadený rozsudek včetně jeho předcházejícího řízení, přičemž i v odvolacím řízení postupoval podle příslušných ustanovení podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. 3. 2013 (čl. II bod 2 z. č. 293/2013 Sb.). Odvolání žalobkyně neshledal opodstatněným.

Žalobkyně prvoinstančnímu soudu vytýká především to, že na základě provedených důkazů dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním, když se neztotožňuje se skutkovým závěrem soudu, že žalobkyně vylezla dne [REDAKCE] 2010 na střechu domova mládeže s úmyslem spáchat sebevraždu. V tomto směru poukazuje zejména na nepoužitelnost podání vysvětlení

žalobkyní dne 12. 2. 2010 ve Fakultní nemocnici v [REDAKCE] a nejednoznačné závěry znaleckého posudku vypracovaného v řízení. Odvolací soud tyto námitky žalobkyně nesdílí. Okresní soud provedl všechny účastníky navržené důkazy vyjma žalovanou navrženého důkazu, jímž by bylo jednoznačně stanoveno, zda žalobkyně ze střechy domova mládeže skočila či spadla. Tato neúplnost dokazování však podle přesvědčení odvolacího soudu není na újmu správnosti ostatních skutkových závěrů, neboť rozhodný je skutečně motiv žalobkyně a nikoli konečný výsledek, tj. to, zda ze střechy skočila anebo zda z ní spadla v důsledku toho, že se jí zamotala hlava. Okresní soud zhodnotil všechny provedené důkazy v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů vyjádřenou v § 132 o. s. ř., tj. každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti, přičemž závěry uvedené v odůvodnění rozsudku o věrohodnosti zpráv získaných provedenými důkazy odpovídají pravidlům logického myšlení. Namítá-li žalovaná, že nelze přihlížet k obsahu vysvětlení podaného žalobkyní policii dne 12. 2. 2010, je třeba mít na zřeteli, že listiny obsažené v přílohovém spise Policie ČR, z jejichž obsahu mj. okresní soud čerpal svá skutková zjištění, byly listinnými důkazy, přičemž okresní soud jim správně přikládal takovou hodnotu. Proto není důvodu přihlídnout k obsahu listinného důkazu obsahujícího vysvětlení žalobkyně podaného policistce Policie ČR dne 12. 2. 2010, když současně bylo prokázáno, že podání vysvětlení byla přítomna policejní psycholožka [REDAKCE]. Dále nelze přehlédnout, že žalobkyně byla dne 19. 2. 2010 vyšetřena psychiatrickou [REDAKCE], jejíž zpráva z ambulantního konsiliárního psychiatrického vyšetření je založená ve zdravotnické dokumentaci Psychiatrické kliniky Fakultní nemocnice [REDAKCE], kterou měli k dispozici zpracovatelé znaleckého posudku. I při pohovoru s touto lékařkou žalobkyně vypověděla, že se pokusila o sebevraždu, ale rozmyslela si to, když byla na střeše. Tato její vyjádření, která nebyla podle závěrů znaleckého posudku podána pod vlivem medikamentů, plně korespondují s podáním vysvětlení ostatních studentů na policii, kde uváděli, že žalobkyně jim těsně před předáváním vysvědčení říkala „že si půjde skočit“, (student [REDAKCE]), že „čtvrtek to jistí“ (studentka [REDAKCE]) a že „skočí ze střechy“ (studentka [REDAKCE]). Navíc je zřejmé, že žalobkyně při výslechu před okresním soudem vypovídala účelově, neboť její popis průběhu jejího pobytu na střeše domova mládeže je v příkrém rozporu s fotografickou dokumentací pořízenou ihned po úrazu žalobkyně Policií ČR, z níž jsou zřejmé jediné stopy vedoucí k okraji střechy, přičemž na okraji střechy ani nebylo žádné hrazení, o které by se žalobkyně mohla opřít. Skutkový závěr okresního soudu, že žalobkyně přes výslovný zákaz vydaný školou, jehož si byla vědoma, vylezla na střechu domova mládeže s úmyslem spáchat sebevraždu, má tedy oporu v provedených důkazech. Současně však odvolací soud považuje za věcně správná i ta skutková zjištění prvoinstančního soudu, s nimiž se okresní soud při právním hodnocení věci nikterak podrobně nevypořádal, a to že poklop vedoucí na střechu nebyl uzamčen, přičemž bylo prokázáno, že takováto situace nebyla pouze přechodná z důvodů zamrznutí střechy po opravě internetové sítě, jak vysvětloval svědek [REDAKCE], ale že poklop nebyl opatřen uzamčeným zámkem běžně a studenti tak mohli vylézt na střechu pouze po překonání zábrany spočívající v tom, že žebřík vedoucí na střechu byl přiháknut na stěně a bylo nezbytné odklopit poklop. V řízení slyšení studenti přitom potvrdili, že na střechu lezli v letním období kouřit a že to mezi nimi byla obecně známá skutečnost, neboť takto vypovídali i studenti, kteří na střeše nikdy nebyli (viz výpověď svědka [REDAKCE]). V tomto směru je třeba přisvědčit žalobkyni, že prvoinstanční soud nevěnoval tomuto zjištění náležitou pozornost a v odůvodnění svého rozsudku z něho nevyvodil žádné závěry s výjimkou věty „na tom nic nemění ani to, že poklop nebyl uzamčený“. Tato výtku však

směřuje již proti způsobu, kterým prvoinstanční soud věc právně hodnotil, přičemž v této části shledal odvolací soud odvolání částečně opodstatněným.

Prvoinstanční soud na věc správně aplikoval ustanovení § 391 odst. 3 zák. práce, jehož text uvedl v odůvodnění svého rozhodnutí. Zcela však opominul, že byt' nejde o právní úpravu odpovědnostních vztahů z výkonu závislé práce vzhledem k tomu, že jejími adresáty nejsou subjekty, které by byly navzájem v pracovněprávním vztahu, přiměřeně je na ně třeba použít příslušná ustanovení zákoníku práce o náhradě škody. V přezkoumávané věci se proto prvoinstanční soud, jak správně zdůrazňuje žalobkyně – nemohl obejít bez aplikace ustanovení § 367 zák. práce. V této části je proto jeho právní hodnocení věci neúplné, a tudíž nesprávné.

Podle § 367 odst. 1 zák. práce zaměstnavatel se zproští odpovědnosti zcela, prokáže-li, že škoda vznikla

a) tím, že postižený zaměstnanec svým zaviněním porušil právní, nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ačkoliv s nimi byl řádně seznámen a jejich znalost a dodržování byly soustavně vyžadovány a kontrolovány, nebo

b) v důsledku opilosti postiženého zaměstnance nebo v důsledku zneužití jiných návykových látek a zaměstnavatel nemohl škodě zabránit,
a že tyto skutečnosti byly jedinou příčinou škody.

Podle § 367 odst. 2 zák. práce zaměstnavatel se zproští odpovědnosti zčásti, prokáže-li, že škoda vznikla

a) v důsledku skutečností uvedených v odstavci 1 písm. a) a b)
a že tyto skutečnosti byly jednou z příčin škody,

b) proto, že si zaměstnanec počínal v rozporu s obvyklým způsobem chování tak, že je zřejmé, že ačkoliv neporušil právní nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jednal lehkomylně, přestože si musel vzhledem ke své kvalifikaci a zkušenostem být vědom, že si může způsobit újmu na zdraví. Za lehkomylné jednání není možné považovat běžnou neopatrnost a jednání vyplývající z rizika práce.

Podle § 367 odst. 3 zák. práce zproští-li se zaměstnavatel odpovědnosti zčásti, určí zaměstnavatel část škody, kterou nese zaměstnanec, podle míry jeho zavinění; v případě uvedeném v odstavci 2 písm. b) uhradí však zaměstnavatel alespoň jednu třetinu škody.

Podle § 367 odst. 4 zák. práce při posuzování, zda zaměstnanec porušil právní nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, se zaměstnavatel nemůže dovolávat všeobecných ustanovení, podle nichž si má každý počínat tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.

Podle § 101 odst. 1 zák. práce zaměstnavatel je povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce (dále jen "rizika").

Podle § 102 odst. 1 a 2 zaměstnavatel je povinen vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k předcházení rizikům. Prevencí rizik se rozumí všechna opatření vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti

a ochrany zdraví při práci a z opatření zaměstnavatele, která mají za cíl předcházet rizikům, odstraňovat je nebo minimalizovat působení neodstranitelných rizik.

Prvoinstanční soud tedy měl správně vycházet z objektivní odpovědnosti žalované za škodu na zdraví vzniklou žalobkyni, které se mohla žalovaná zprostit buď zcela, pokud by prokázala, že škoda vznikla buďto způsobem dle § 367 odst. 1 písm. a/ nebo b/ a tyto skutečnosti byly jedinou příčinou škody, nebo zčásti, pokud by prokázala, že škoda vznikla v důsledku těchto skutečností a tyto skutečnosti byly jednou z příčin škody.

Odvolací soud plně souhlasí s právními závěry prvoinstančního soudu, že žalobkyně svým zaviněním porušila pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (v tomto případě tedy při pobytu ve školském zařízení), přičemž toto porušení bylo úmyslné a vzhledem k její rozumové a volní vyspělosti si musela být vědoma, že sama ohrožuje své zdraví. Na druhou stranu se však odvolací soud neztotožňuje se závěrem prvoinstančního soudu, že tato skutečnost byla jedinou příčinou škody, neboť žalovaná sice seznámila studenty se zákazem vstupu na střechu, ale jeho dodržování nebylo soustavně kontrolováno, když v řízení vyšlo najevo, že není pravdivý údaj svědka ■■■. ■■■■■, že poklop byl zamknutý a klíč byl na vychovatelně, neboť studenti vypověděli, že poklop nebyl opatřen zámkem a tuto skutečnost koneckonců potvrdil při odvolacím jednání ředitel školy. Na vztah účastníků je přitom třeba vztáhnout i shora citovaná ustanovení § 101 odst. 1 § 102 odst. 1 a 2 zák. práce, podle nichž je zaměstnavatel povinen vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky, vyhledávat možná rizika na pracovišti a přijímat opatření k jejich předcházení.

Žalovaná je školským zařízením, v němž studují převážně nezletilé děti ve věku 15 - 18 let, u nichž je možno vzhledem k jejich svým způsobem specifickému uměleckému zaměření předpokládat i poněkud nestandardní chování. O tom koneckonců vypovídal i ředitel školy ■■■. ■■■■■, který uznal, že musel řešit kázeňské prohřešky některých studentů, kteří se vraceli po večerce pod vlivem alkoholu, a bylo důvodné podezření, že berou drogy a distribuují ve škole marihuanu. U studentů tohoto v podstatně pubertálního či postpubertálního věku by měli školští a výchovní pracovníci předpokládat, že budou vyhledávat situace spojené s určitými riziky, která budou vnímat ze svého pohledu jako dobrodružné porušování zákazů, a tím spíše takováto rizika vyhledávat a eliminovat. Žalovaná však v tomto případě podcenila nutnost kontroly toho, zda studenti školy skutečně dodržují jim udělené pokyny k zajištění jejich bezpečnosti v areálu škody a domova mládeže, neboť byť každý rok dávala studentům podepsat záznam o tom, že byli poučeni o zákazu lezení na střechu internátu, fakticky nepřijala konkrétní opatření, jimž by studentům porušování tohoto zákazu jakkoli ztížila. Žebřík byl volně přístupný přímo vedle poklopu, stačilo ho odháknout a poklop nebyl uzamčen. Proto nepřichází v úvahu, aby nebyla shledána alespoň částečná odpovědnost žalované za úraz vzniklý žalobkyni (srov. např. rozhodnutí NS ze dne 27. 1. 1967, sp. zn. 6 CZ 170/66, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod R 111/1967, které se vztahuje přímo k zproštění odpovědnosti za škodu žáka, dále též např. rozsudek 21Cdo 2372/2006 ze dne 12. 7. 2007). Při úvaze o rozsahu, v jakém se může žalovaná odpovědnosti za úraz žalobkyně zprostit, je pak třeba mít na zřeteli všechny konkrétní okolnosti této věci. Odvolací soud v tomto směru považuje za stěžejní, že všichni studenti včetně žalobkyně potvrdili, že o zákazu lezení na střechu byli

poučení a tento zákaz vědomě porušovali. Žalobkyně pak tento zákaz porušila s cílem ze střechy skočit, tj. s úmyslem si přinejmenším závažně poškodit zdraví, případně zemřít. Tato okolnost musí být podstatnou měrou převažující nad okolností, že žalovaná ponechala na internátě rizikové prostředí a bezdůvodně spoléhala na to, že studenti budou bez dalšího dodržovat jí daný zákaz. Při porovnání těchto dvou skutečností, tedy závažnosti protiprávního jednání žalobkyně, která si úmyslně hodlala závažně poškodit své zdraví, případně ukončit život, a charakteru neplnění preventivní povinnosti žalované pak odvolací soud dospívá k závěru, že zproštění odpovědnosti žalované musí být v převážné části, kterou ohodnocuje rozsahem 90 %. Má tedy za to, že žalovaná pro nedůslednost spočívající ve vytvoření rizikového prostředí usnadněním přístupu studentů na střechu internátu, odpovídá za škodu vzniklou žalobkyni v rozsahu 10 %. K tomu odvolací soud dodává, že podstatně menší rozsah liberace žalované by byl namísto za situace, kdy by ze střechy nešťastnou náhodou spadl student, který tam vylezl kouřit. V tomto daném případě však musí být rozhodné, že žalobkyně svůj čin předem plánovala a na střechu domova mládeže vylezla s úmyslem z ní skočit, tj. vědomě si přivodit vážnou újmu na zdraví, případně smrt. Z tohoto pohledu je již nerozhodné, zda nakonec ze střechy spadla či nikoli, neboť rozhodný je úmysl, s nímž se přiblížila k jejímu okraji.

Se zřetelem k výše uvedenému byl rozsudek okresního soudu podle § 219 o. s. ř. potvrzen v části výroku I, kterou byla žaloba zamítnuta ohledně 366.120 Kč s příslušenstvím, tj. ohledně 90 % uplatněného nároku (výrok I). Ve zbývajících částech výroku I byl rozsudek okresního soudu změněn tak, že žalované bylo uloženo zaplatit žalobkyni 40.680 Kč s úrokem z prodlení počítaným v souladu se žalobou od 23. 8. 2011 do zaplacení, když žalovaná byla k požadovanému plnění vyzvána dopisem ze dne 4. 8. 2011 a lhůta k plnění jí byla stanovena do 20. 8. 2011. Požadovaná výše úroků z prodlení pak odpovídá § 517 odst. 1 obč. zák. ve spojení s § 1 nařízení vlády č. 142/1994 Sb. v účinném znění (výrok II).

Současně s částečnou změnou prvoinstančního rozhodnutí byl odvolací soud povinen znovu rozhodnout o nákladech řízení před okresním soudem a taktéž o nákladech odvolacího řízení (§ 224 odst. 1 a 2 o. s. ř.).

Pokud se jedná o náhradu nákladů řízení před okresním soudem, odvolací soud přisvědčuje žalované, že neshledává důvody pro plnou aplikaci § 150 o. s. ř. ve prospěch žalobkyně. Okresní soud odůvodnil aplikaci tohoto ustanovení tím, že žalobkyně podávala žalobu v době nezletilosti prostřednictvím zákonné zástupkyně a není výdělečně činná. Žaloba přitom byla podána dne 10. 10. 2011, přičemž žalobkyně nabyla zletilosti dne ■■■■■ 2012 a tentýž den udělila advokátovi plnou moc za svoji osobu. Stalo se tak ještě před prvním jednáním ve věci, avšak již po podání vyjádření žalované (č. l. 33-38), v němž žalovaná uvedla v podstatě všechny argumenty a důkazy, jejichž provedení následně vedlo k zamítnutí žaloby prvoinstančním soudem. Bylo tedy na uvážení žalobkyně při znalosti tohoto vyjádření, zda vezme žalobu zcela, případně zčásti zpět nebo zda na ní nadále bude trvat v plném rozsahu a proběhne rozsáhlé dokazování, při němž vznikly nejen náklady státu, ale taktéž náklady na straně žalované, která je školskou, tj. neziskovou organizací. Na druhé straně nelze odhlédnout od toho, že žalovaná má určitý podíl viny na úraze žalobkyně, z něhož má žalobkyně celoživotní následky, a tuto skutečnost shledává odvolací soud ve shodě s prvoinstančním soudem jako důvod k použití § 150 o. s. ř., podle něhož nemusí soud

výjimečně náhradu nákladů řízení zcela nebo zčásti úspěšnému účastníkovi přiznat. Žalovaná byla ve věci úspěšná z 90 % a žalobkyně z 10 %, žalobkyně by tedy měla nahradit podle principu úspěchu ve věci (§ 142 odst. 1 o. s. ř.) žalované 80 % nákladů vzniklých jí v řízení před okresním soudem. Odvolací soud považuje s ohledem na shora popsané okolnosti věci za odpovídající, aby žalobkyně nahradila žalované pouze polovinu těchto nákladů, tj. 40 % nákladů celkově vynaložených žalovanou v řízení před okresním soudem. Na nákladech zastoupených advokátem tvořených odměnou za 10 úkonů právní služby v sazbě 9.940 Kč (§ 7 odst. 5 ve spojení s § 11 odst. 1 písm. a/, d/, e/ vyhl. č. 177/1996 Sb. – převzetí zastoupení, sepis vyjádření, účast při jednání konaném dne 4. 6. 2012 přesahujícím 8 hodin, tj. 4 úkony, účast při jednání dne 9. 1. 2014 přesahující 2 hodiny, tj. 2 úkony, účast při místním ohledání dne 17. 1. 2014 a účast při jednání dne 29. 4. 2014), dále o odměnu za 2 úkony advokáta v poloviční sazbě, tj. 4.970 Kč (§ 11 odst. 2 písm. f/, odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.), tj. podání odporu a účast při vyhlášení rozsudku dne 7. 5. 2014. Ke každému úkonu advokáta náleží paušální náhrada hotových výdajů 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), tj. celkem 3.600 Kč. Náklady řízení žalované tvoří dále náhrada na ztrátě času strávené advokátem jízdou ze sídla v Hradci Králové k Okresnímu soudu v Jičíně, k jednáním konaným 4. 6. 2012, 29. 4. 2014 a 7. 5. 2014, tj. vždy 4 půlhodiny po 100 Kč a ztráta času při cestě k místnímu ohledání dne 17. 1. 2014 v rozsahu 2 půlhodin, tj. 200 Kč, celkem 1.400 Kč, a na cestovním při použití osobního automobilu r. z. [REDAKCE] [REDAKCE] k jednáním dne 4. 6. 2012, 29. 4. 2014 a 7. 5. 2014, vždy 2x 43 km, tj. celkem 3x 605 Kč a na jízdě shodným automobilem k místnímu ohledání dne 17. 1. 2014 při vzdálenosti 2x 24 km celkem 337 Kč, tj. na jízdě 2.152 Kč. Pokud se jedná o jednání před okresním soudem dne 9. 1. 2014, zde zástupce žalované nárok na ztrátu času a na jízdě neuplatnil, a proto mu nebyl přiznán na rozdíl od odměny, kterou je soud povinen přiznat z moci úřední, když zde není možnost, že tato položka byla např. účtována v jiné věci konané u shodného soudu v též den. Po sečtení odměny 109.340 Kč a paušální náhrady hotových výdajů 3.600 Kč s těmito položkami náhrady času a jízdě činí náklady zástupce žalovaného 116.492 Kč a po přičtení daně z přidané hodnoty v sazbě 21 %, jejímž je plátcem (§ 137 odst. 3 o. s. ř.) ve výši 24.463 Kč činí celkové náklady zástupce žalované před okresním soudem 140.955 Kč. K této částce je třeba přičíst zálohu znalečného uhrazenou žalovanou ve výši 8.000 Kč, její celkově vynaložené náklady řízení tak činí 148.955 Kč. Podle úspěchu ve sporu by jí náleželo 80 % těchto nákladů, avšak s ohledem na aplikaci § 150 o. s. ř. ve prospěch žalobkyně bylo žalované přiznáno pouze 40 % těchto nákladů, tj. 59.582 Kč.

V odvolacím řízení uspěla žalobkyně se svým odvoláním pouze v rozsahu 10 %, zatímco žalovaná byla úspěšná v rozsahu 90 %, a proto je žalobkyně povinna nahradit žalované podle poměrů úspěchu ve sporu 80 % v něm vzniklých nákladů. V odvolacím řízení již nebyly shledány důvody pro aplikaci 150 o. s. ř. ve prospěch žalobkyně, neboť byla v řízení zastoupena advokátem a od počátku řízení si musela uvědomovat rizika sporu, tím spíše pro případ odvolacího řízení. Jestliže napadla rozsudek okresního soudu v plném rozsahu, ačkoli ho mohla napadnout např. jen částečně při objektivním zhodnocení výše svého podílu zavinění na jí vzniklém úrazu, nelze pro účely odvolacího řízení milosrdenství § 150 o. s. ř. již použít. Proto bylo žalobkyni uloženo nahradit žalované podle úspěchu ve sporu veškeré náklady vzniklé jí v řízení před odvolacím soudem, které spočívají v odměně advokáta za 1 úkon právní služby v sazbě 9.940 Kč, k němuž náleží paušální náhrada hotových výdajů 300 Kč a k součtu těchto částek je třeba přičíst daň z přidané hodnoty

v sazbě 21 %. Náklady řízení žalované před odvolacím soudem tak činí 12.390 Kč. Žalobkyni proto bylo uloženo nahradit žalované podle úspěchu v odvolacím řízení 9.912 Kč jako 80 % této částky.

Určení platebního místa se opírá o § 149 odst. 1 o. s. ř., lhůta k plnění se opírá o § 160 odst. 1 o. s. ř.

Vzhledem k výsledku řízení by měla nést žalobkyně 90% nákladů řízení státu a žalovaná 10% nákladů řízení státu. Žalovaná tuto svoji povinnost již přeplnila složením zálohy na znalečné ve výši 8.000 Kč, která se současně promítla do jí vynaložených nákladů řízení. Proto bylo výrokem VI. tohoto rozsudku rozhodnuto, že Česká republika nemá již právo na náhradu dalších nákladů řízení vůči žalobkyni. Záloha složená žalovanou nepostačovala ke krytí dalších nákladů státu v celkové výši 2.090,28 Kč (celkově vynaloženo na znalečné 9.343 Kč a na svědečné 747,28 Kč). Žalobkyni však s odkazem na § 150 o. s. ř. nebyla vůči státu uložena povinnost doplatit tyto náklady, neboť nelze přehlédnout, že většina nákladů vznikla vyplacením znalečného, když znalecký posudek nevyzněl jednoznačně ve prospěch tvrzení žalovaného (výrok V).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání, jestliže rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Dovolání lze podat do dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Okresního soudu v Jičíně.

V Hradci Králové dne 16. října 2014

JUDr. Alena Svobodová v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:

